

Ìwé Dániẹ̀lì – Ọ̀gọ̀rùn-ún àti Mẹ̀rìndínlógún

Sí sí Àwọn Ọ̀jọ̀ Ìgbẹ̀san Payá: Ìwádìí Àsọtélé nípa Ìkilò Jeremiah àti Ìran Ìkẹ̀yìn

Jeff Pippenger
2024-03-04

A n ronú lóri Jeremiah orí kọ̀kànlá-dín-lógórin nínú àpílẹ̀kọ tí ó sáájú, àti nínú ẹ̀sẹ̀ nàà ni ìdájọ̀ lóri Bábílónì wà, èyí tí ó bèrẹ̀ ní òfin ọ̀jọ̀ Àìkú tí ó ǹ bọ̀ láipẹ̀ ní Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà, tí ó sì parí pẹ̀lú ibínú Ọ̀lọ̀run. Ìdájọ̀ ìmúṣẹ̀ ni ọ̀jọ̀ Ìgbẹ̀san Olúwa tí a sojú fún nípasẹ̀ ìparun Jerusalemu ní ọ̀dún 70 AD. Ìparun Jerusalemu tí Róòmù ẹ̀ ní ọ̀dún 70 AD, ni a ti fi àpẹ̀rẹ̀ hàn sáájú rẹ̀ nípasẹ̀ ìparun Jerusalemu tí Nebukadinésàrí ẹ̀. Papọ̀, wọn pèsè ẹ̀lẹ̀rìí méjì nípa Ìdájọ̀ Ìmúṣẹ̀ ti panságà Tírè, ẹ̀ni tí ó sì tún jẹ̀ panságà Ìfihàn orí kẹ̀tálá-dín-lógbòn.

Jeremiah so fún wa pé nígbà tí a bá ti mú ẹ̀san Olúwa ẹ̀ sí Bábílónì òde-òní, tí ó bèrẹ̀ pẹ̀lú òfin Sunday tí ǹ bọ̀ láipẹ̀, pé, “Ní ọ̀jọ̀ wònyí, àti ní àkókò nàà, ni Olúwa wí, a ó wá àìṣedéédé Israẹ̀lì, a kí yóò sì rí i; àti ẹ̀sẹ̀ Juda, a kí yóò sì rí wọn: nítorí ẹ̀mi yóò dáríjì àwọn tí mo fi sílẹ̀ pamó.” Ní ọ̀jọ̀ wònyí, fífi èdìdì sára ẹ̀gbẹ̀rùn ọ̀gọ̀rùn-ún àti mẹ̀rìndínlógójì nàà yóò ti ẹ̀ tán tẹ̀lẹ̀.

“Kí ni ẹ̀yin ǹ ẹ̀, ará, nínú ẹ̀sẹ̀ nílá ìmúrasílẹ̀ nàà? Àwọn tí wọn ǹ darapọ̀ mó ayé ǹ gba àwòrán ayé, wọn sì ǹ múra sílẹ̀ fún ààmì ẹ̀ranko nàà. Sùgbọ̀n àwọn tí kò ní ìgbẹ̀kẹ̀lẹ̀ nínú ara wọn, tí wọn ǹ rẹ̀ ara wọn sílẹ̀ níwájú Ọ̀lọ̀run, tí wọn sì ǹ so ọ̀kàn wọn di mímọ̀ nípa fifẹ̀rẹ̀ sí òtítító, àwọn wònyí ni ǹ gba àwòrán ọ̀run, wọn sì ǹ múra sílẹ̀ fún èdìdì Ọ̀lọ̀run lóri iwájú orí wọn. Nígbà tí àṣẹ̀ nàà bá jáde, tí a sì ti fi ààmì nàà kàn wọn, iwà wọn yóò dúró ní mímọ̀, láinì àbàwọn, títi ayérayé.” Testimonies, volume 5, 216.

Ìdájọ̀ ẹ̀sẹ̀ bèrẹ̀ pẹ̀lú ohùn keji nínú Ìfihàn orí kẹ̀tálá-dín-lógún, ẹ̀ni tí ǹ pe àwọn ọ̀kùnrin àti obìnrin láti sá kúrò ní Bábílónì, Jeremia sì wí pé, “ọ̀jọ̀ wọn dé, àkókò ìbẹ̀wò wọn. Ohùn àwọn tí ǹ sá, tí wọn sì bọ̀ kúrò ní ilẹ̀ Bábílónì, láti kéde ní Siónì Ìgbẹ̀san Olúwa Ọ̀lọ̀run wa, Ìgbẹ̀san tẹ̀npìlì rẹ̀. Pé àwọn afà ọ̀fà jọ̀ sí Bábílónì: gbogbo yín tí ǹ ta ọ̀fà, dó tì í ká yíká; ẹ̀ má jẹ̀ kí ẹ̀nikẹ̀ni nínú rẹ̀ bọ̀: san án gẹ̀gẹ̀ bí ẹ̀sẹ̀ rẹ̀; gẹ̀gẹ̀ bí gbogbo ohun tí ó ti ẹ̀, ẹ̀ ẹ̀ bẹ̀ ẹ̀ sí i.” Ìdájọ̀ rẹ̀ ni a mú ẹ̀ nípasẹ̀ “àwọn afà ọ̀fà.” Àkókò itọ̀kasí sí afà ọ̀fà nínú Ìwé Mímọ̀ ni nípa Iṣímáẹ̀lì.

Ọ̀lọ̀run sì gbọ̀ ohùn ọ̀mọ̀kùnrin nàà; anḡẹ̀lì Ọ̀lọ̀run sì ké pe Hágárí láti ọ̀run wá, ó sì wí fún un pé, Kí ni ǹ ẹ̀ ọ̀, Hágárí? má bèrù; nítorí Ọ̀lọ̀run ti gbọ̀ ohùn ọ̀mọ̀kùnrin nàà níbi tí ó wá. Dìde, gbé ọ̀mọ̀kùnrin nàà sókè, kí o sì fi ọ̀wọ̀ rẹ̀ di í mú sìnşìn; nítorí ẹ̀mi yóò so ọ̀ di orílẹ̀-èdè nílá. Ọ̀lọ̀run sì sí ọ̀jú rẹ̀, ó sì rí kànga omi kan; ó sì lọ̀, ó kún ìgò nàà pẹ̀lú omi, ó sì fún ọ̀mọ̀kùnrin nàà ní omi mu. Ọ̀lọ̀run sì wá pẹ̀lú ọ̀mọ̀kùnrin nàà; ó sì dàgbà, ó sì gbé ní aginjù, ó sì di ayanbon. Jẹ́nẹ̀sìsì 21:17–20.

“wákàtí ẹ̀sẹ̀-ìlẹ̀ nílá nàà” nínú Ìfihàn orí kọ̀kànlá ǹ tọ̀ka sí ìbẹ̀rẹ̀ ìdájọ̀ ìmúṣẹ̀ lóri panságà Róòmù, tí ó bèrẹ̀ ní òfin Àìkú tí ǹ bọ̀ láipẹ̀ ní Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà. Nínú “wákàtí” nàà, “ẹ̀gbé kẹ̀ta ǹ bọ̀ kíákíá. Anḡẹ̀lì keje sì fọ̀n.” Ẹ̀gbé kẹ̀ta nàà ni ipẹ̀ keje. Àwọn tafàtafà tí Ìsílámù ni a lò láti mú ìdájọ̀ Rẹ̀ wá sórí àwọn tí ǹ fi ààmì àṣẹ̀ pòpòpù múlẹ̀ (ìjọ̀sìn Ọ̀jọ̀ Àìkú), tí wọn sì ǹ ẹ̀ inúnibíni sí àwọn tí ǹ gbé

ààmì àṣẹ Ọlórún ga (ijòsìn Ọjọ̀ Ísinmi).

Nínú Lúùkù orí kòkànlélógún, Jèsù, nígbà tí Ó n dáhùn àwọn ibéèrè àwọn ọmọ-ẹ̀yìn nípa iparun Jerusalemu àti ténpìlì, fi itàn àkòsílẹ̀ iṣẹ̀lẹ̀ itàn kan hàn tí ó tún ọ̀jọ̀ fún itàn àwọn ọ̀jọ̀ ikeyin. Ó tọ̀ka sí “àwọn ọ̀jọ̀ igbèsan,” ẹ̀yí tí ó jẹ̀ ànìmọ̀ àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ pàtàkì nínú iṣẹ̀-òjìṣẹ̀ Rẹ̀ gégé bí Mèsáyà, ẹ̀yí tí Ó fi hàn nínú ikéde àkókò iṣẹ̀-òjìṣẹ̀ Rẹ̀ nígbà tí Ó ka látínú wòlú Isaiah fún ijọ̀ ní Násàrẹ̀tì. Ikéde ní Násàrẹ̀tì, àti eṣẹ̀ nàà láti inú Isaiah, kò ọ̀jọ̀ fún iṣẹ̀-òjìṣẹ̀ Rẹ̀ nikan, sùgbọ̀n fún ihìn-iṣẹ̀ àwọn ọmọ-ẹ̀yìn Rẹ̀ pẹ̀lú, àti ní pàtò jùlọ̀, iṣẹ̀ àti iṣẹ̀-òjìṣẹ̀ iṣisẹ̀ àwọn egbẹ̀rún kan ó lé m̀erínlélógójì.

Èmi Olúwa Ọlórún wà lára mi; nítorí Olúwa ti fi òróró yàn mí láti wàásù iròyìn ayọ̀ fún àwọn onírẹ̀lẹ̀; ó rán mi láti di ọ̀kàn àwọn tí ó gbogbé mọ̀ra, láti kéde òminira fún àwọn igbèkùn, àti sí sí ilẹ̀ ẹ̀wọ̀n fún àwọn tí a de; láti kéde ọ̀dún itẹ̀wọ̀gbà Olúwa, àti ọ̀jọ̀ igbèsan Ọlórún wa; láti tù gbogbo àwọn tí n sọ̀fọ̀ nínú; láti pèsè fún àwọn tí n sọ̀fọ̀ ní Siónì, láti fi ẹ̀wà dípò eéru fún wọn, òróró ayọ̀ dípò sọ̀fọ̀, aṣọ̀ iyin dípò èmi irẹ̀wẹ̀sì; kí a lè máa pè wọn ní igi òdodo, igbìn Olúwa, kí a lè yin í lógo. Wọn yóò sì kọ̀ àwọn ibi tí ó ti di ahoro láti igbàani, wọn yóò tún àwọn iparun isáájú dide, wọn yóò sì tún àwọn ilú tí ó ti di ahoro ṣe, àwọn iparun ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ iran. Àwọn àjẹ̀jì yóò dúró, wọn yóò sì máa bó ẹ̀ran ọ̀sìn yín; àwọn ọmọ̀ àjẹ̀jì yóò sì jẹ̀ alárokò yín àti alátojú ọ̀gbà àjàrà yín. Sùgbọ̀n a ó máa pè yín ní Àwọn Àlùfáà Olúwa; èniyàn yóò máa pè yín ní Àwọn Òjìṣẹ̀ Ọlórún wa: ẹ̀yin yóò jẹ̀ ọ̀rọ̀ àwọn aláikọ̀là, ẹ̀yin yóò sì máa yangàn ara yín nínú ògo wọn. Dípò itijú yín ẹ̀yin yóò ní ilọ̀po méjì; dípò idaàmú wọn yóò yò nínú ipín wọn: nítorí nàà ní ilẹ̀ wọn wọn yóò jogún ilọ̀po méjì: ayọ̀ ànìpẹ̀kun yóò jẹ̀ tiwọn. Nítorí èmi Olúwa fẹ̀ idájọ̀, mo kòríra ijìyà pẹ̀lú ẹ̀bọ̀ sísun; èmi yóò sì darí iṣẹ̀ wọn nínú ọ̀títító, èmi yóò sì bá wọn dá májẹ̀mú ànìpẹ̀kun. A ó sì mọ̀ irú-ọmọ̀ wọn láàrín àwọn aláikọ̀là, àti ọmọ̀ wọn láàrín àwọn èniyàn: gbogbo àwọn tí ó bá rí wọn yóò jẹ̀wọ̀ wọn, pé irú-ọmọ̀ ni wọn tí Olúwa ti bùkún. Èmi yóò yò gidigidi nínú Olúwa, ọ̀kàn mi yóò yò nínú Ọlórún mi; nítorí ó ti fi aṣọ̀ igbàlà wò mí, ó ti fi ẹ̀wù òdodo bò mí, bí ọ̀kọ̀ tuntun ṣe n fi ohun ọ̀sọ̀ ṣe ara rẹ̀ lọ̀sọ̀, àti bí aya tuntun ṣe n fi àwọn ohun ọ̀sọ̀ rẹ̀ ṣe ara rẹ̀ lọ̀sọ̀. Nítorí gégé bí ilẹ̀ ṣe mú iyọ̀ rẹ̀ jáde, àti bí ọ̀gbà ṣe mú kí ohun tí a gbìn sínú rẹ̀ hù jáde; bèẹ̀ ni Olúwa Ọlórún yóò mú òdodo àti iyin hù jáde níwájú gbogbo àwọn orílẹ̀-èdè. Isaiah 61:1–11.

Egbẹ̀rún lónà ọ̀górún-ún m̀erínlélógójì tí a fi èdidi dì ní Èsíkíèlì orí kèsàn-án, ni àwọn tí n sọ̀fọ̀ nítorí eṣẹ̀ inú ijọ̀ àti nínú ayé. “Ọ̀dún itẹ̀wọ̀gbà ti Olúwa, àti ọ̀jọ̀ igbèsan ti Ọlórún wa,” ni àkókò tí a n tù àwọn tí n sọ̀fọ̀ ní Siónì nínú, tí wọn sì di “igi òdodo” kí wọn lè “fi ògo fún Olúwa.” Wọn fi ògo fún Olúwa, nítorí pé, “ní ọ̀jọ̀ wọ̀nyẹn, àti ní àkókò nàà, ni Olúwa wí, a ó wá àṣedéédéé Ísírẹ̀lì, kò sì ní sí.” Àwọn tí n sọ̀fọ̀ ni àwọn tí a ti fi èdidi dì, wọn sì ni àwọn tí “yóò tún àwọn ibi ahoro igbà àtijọ̀ kọ̀,” tí “yóò gbé àwọn ahoro isáájú dide, àti” tí “yóò tún àwọn ilú tí a ti pa run ṣe, àwọn ahoro ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ iran.” A ó “sọ̀ wọn ní Àlùfáà Olúwa,” àwọn èniyàn yóò sì máa pè wọn ní “Àwọn Òjìṣẹ̀ Ọlórún wa.”

Òdodo àwọn ọ̀górún-ún kan àti egbẹ̀rún m̀erínlélógójì ní a ó mú jáde níwájú gbogbo orílẹ̀-èdè, nígbà tí a bá gbé wọn sókè gégé bí àsíá ní àkókò iṣẹ̀lẹ̀ ilẹ̀-írí nílá nàà. A n mú òdodo wọn jáde díèdìè; nítorí pé ó rí “gégé bí ilẹ̀ ṣe n mú èso rẹ̀ jáde, àti gégé bí ọ̀gbà ṣe n mú ohun tí a ti fúnrùgbìn sínú rẹ̀ hù jáde; bèẹ̀ ni Olúwa Ọlórún yóò mú òdodo àti iyin hù jáde.” Ìdidi àwọn ọ̀górún-ún kan àti egbẹ̀rún m̀erínlélógójì bèrè nígbà díde ọ̀jọ̀ àipé ní September 1, 2001. Nígbà nàà ni a mú àwọn èso ilẹ̀ jáde. Isaiah fi hàn nígbà tí àwọn èso nàà hù jáde.

Níwọn iwọn, nígbà tí ó bá rú jáde, iwọ yóò bá a já ní ọrọ: ó dá èfùfù lile rẹ dúró ní ojọ èfùfù ilà-oòrùn. Nítorí èyí ni a ó fi wẹ àìsédéédé Jakọbu kúrò; èyí sì ni gbogbo èso rẹ, láti mú èşè rẹ kúrò; nígbà tí ó bá sọ gbogbo òkúta pẹpẹ di bí òkúta sòkì tí a ti fọ túútúú, àwọn igbó ère àti àwọn ère fifin kì yóò dúró. Isaiah 27:8, 9.

Ní “ojọ afẹfẹ ilà-oòrùn” tí í şe “afẹfẹ lile” Rẹ tí “Ó dábò bo,” “irújáde” àwọn èyà ewe yóò bèrẹ nígbà tí a bá “wọn” òjò. “Ó dábò bo” tùmò sí pé a dí i mú. Nígbà tí àwọn afẹfẹ mērin bá ti jẹ dídí mú nípasẹ àwọn ángèlì mērin ti Işipayá orí keje, ididi àwọn egbèrùn mērinlélógójì [ogòrùn-ún kan àti egbèrùn mērinlélógójì] yóò bèrẹ. Ní àkókò nàà ni òjò ikeyin yóò bèrẹ sí í “tāká” ní iwòntúnwònsi, nítorí ọrọ nàà “wọn” nínú èşè nàà tùmò sí iwòntúnwònsi. Ní ibèrẹ àkókò ididi àwọn egbèrùn mērinlélógójì [ogòrùn-ún kan àti egbèrùn mērinlélógójì], a n wọn òjò ikeyin; ní òpin àkókò nàà, yóò di láisi iwọn.

“Itújáde nílá yẹn ti Èmí Olorun, èyí tí yóò fi ọgo rẹ tan imọlẹ sóri gbogbo ayé, kì yóò dé títí tí a ó fi ní àwọn eniyan tí a ti mú lójú, tí wọn sì mò nípa irírí ohun tí ó tùmò sí láti jẹ àwọn alábáşişè pọ pẹlú Olorun. Nígbà tí a bá ní iyásímímọ pípé, pẹlú gbogbo ọkàn, sí işè iránşè Kristi, Olorun yóò jẹwọ òtítọ nàà nípa itújáde Èmí rẹ láiwọn; şugbón èyí kì yóò rí beẹ nígbà tí apá tó pọ jùlọ nínú ijọ kì í şe alábáşişè pọ pẹlú Olorun. Olorun kò lè tú Èmí rẹ jáde nígbà tí imotara-eni-nikan àti fifi ara eni lò fún ifẹ ara hàn gbangba tó beẹ; nígbà tí emí kan bá n jẹ olóri tí, bí a bá fi sí ọrọ, yóò sọ idáhùn Kaini yẹn,—‘Èmi ha ni oluşó arákúnrin mi bí?’ Bí òtítọ fún àkókò yìí, bí àwọn àmi tí n pọ sí i káàkiri ní gbogbo ọwọ, tí n jẹrì pé òpin ohun gbogbo ti sún mólé, kò bá tó láti jí agbára tí ó sùn nínú àwọn tí n jẹwọ pé àwọn mò òtítọ nàà, nígbà nàà òkùnkùn tí ó bá imọlẹ tí ó ti n tàn yóò bá wọn mu. Kò sí àfarawà àwáwí kankan fún àibikítà wọn tí wọn yóò lè mú wá síwájú Olorun ní ojọ nílá işirò ikeyin. Kò ní sí idí kankan láti fi hàn nípa idí tí wọn kò fi gbé, tí wọn kò fi rin, tí wọn kò sì fi şişè nínú imọlẹ òtítọ mímọ ti ọrọ Olorun, tí wọn sì báyií fihàn fún ayé tí èşè ti sọ di òkùnkùn, nípasẹ iwà wọn, ifaramọ wọn, àti itara wọn, pé agbára àti òtítọ gidi ti ihinrere kò lè jẹ ohun tí a lè tako.” Review and Herald, July 21, 1896.

Àkókò idánwò ti òjò ikeyin àti fifi èdidi kàn àwọn ogòrùn-ún kan lé mērinlélógójì egbèrùn bèrẹ pẹlú iwọn itújáde Èmí Mímọ; nítorí alíkámà àti èpò ti dé àkókò ikóre. Òjò nàà mú àwọn egbé méjèjèjí dé idàgbàsókè, léyìn nàà, ní òpin àkókò idánwò, a ó ya alíkámà àti èpò sọtò, nígbà nàà ni alíkámà yóò “mò nípa irírí ohun tí ó tùmò sí láti jẹ àwọn aláşéşişè pọ pẹlú Olorun.” Nígbà nàà ni wọn yóò “ní iyasọtò pípé, pátápátá, pẹlú gbogbo ọkàn sí işè iránşè Kristi, Olorun yóò sì jẹwọ òtítọ nàà nípa itújáde Èmí rẹ láini iwọn.”

“ojọ ti afẹfẹ lile ilà-oòrùn” dé ní September 11, 2001, ijiròrò Hábákúkù nípa iròyin àlàáfia àti ààbò èké ti iròyin òjò àkẹyìn, gégé bí ó ti yàtò sí iròyin tí n şe idánimọ ojọ igbèsan Olorun, si bèrẹ. Ní àkókò nàà, àwọn ohun ọgbìn, iyẹn alíkámà àti èpò búburú pẹlú, bèrẹ sí í rú jáde, wọn sì bèrẹ sí í mú èso tí wọn yóò fihàn ní idájọ òfin Sunday tí n bọ ní kíákíá.

“Lẹkansi, àwọn àkàwé wònyí kòni pé kò ní sí àkókò àánú mò léyìn idájọ. Nígbà tí işè ihinrere bá parí, ní kíákíá ni iyàtò yóò tẹ lé e láàárín eni rere àti eni búburú, àti pé ipín ayànmọ èyà kọkọkan yóò di mímúlẹ títí láé.” Christ’s Object Lessons, 123.

Ègbé kan n tẹrí balẹ̀ fún oòrùn nínú Ìwé Èṣékíẹ̀lì orí kejọ, ẹgbé kejì sì n gba èdidi Ọlórùn nínú Ìwé Èṣékíẹ̀lì orí keṣàn-án. Nínú Ìwé Lúùkù orí ọ̀kànlélógún, Kristi n fi àwọn ọ̀gòrùn-ún mèjilélógórin àti ẹgbèrún m̀erìnlélógójì hàn ní idánimò, ó sì gbé àmì kan kalẹ̀ tí n sàmì sí iran ikeyin nínú itàn ayé. Ó fi àmì nàà hàn tí àwọn Kristeni gbòdò mò láti lè sá kúrò nínú iparun Jerúsálẹ̀mù.

“Sùgbón nígbà tí ẹ̀yin bá rí i pé a ti fi àwọn ọ̀mọ-ogun yí Jerúsálẹ̀mù ká, nígbà nàà, ẹ̀ mò pé iparun rẹ̀ ti súnmò. Nígbà nàà ni kí àwọn tí ó wà ní Jùdià sá lọ sí àwọn òkè; kí àwọn tí ó wà láàárín rẹ̀ jáde kúrò; kí àwọn tí ó sì wà ní àwọn ilú igbèríko má ẹ̀ wọ inú rẹ̀. Nítorí wònyí ni ojọ̀ igbèsan, kí a lè mú gbogbo ohun tí a ti kọ̀ fulfil. Lúùkù 21:20–22.”

Jesu fi “ilá lé ilá” tún sàfihàn àwọn àbùdá àṣotẹ̀lẹ̀ mìí ti àmì nàà, nítorí a kò kọ̀ ọ̀rọ̀ Rẹ̀ sílẹ̀ ní ọ̀wọ̀ Luku nikan, sùgbón bẹ̀ẹ̀ ni Mátiù àti Máàkù pèlú.

A ó sì máa wàásù ihinrere ijọba yí káàkiri gbogbo ayé fún ẹ̀rì sí gbogbo orílẹ̀-èdè; nígbà nàà ni ọ̀pin yóò sì dé. Nítorí nàà, nígbà tí ẹ̀yin bá rí ohun iríra idahoro, tí a ti sọ nípa rẹ̀ láti ọ̀dọ̀ Dániẹ̀lì wòlìi, tí ó dúró ní ibi mímò, (eni tí n kà á, kí ó yé e:) nígbà nàà, kí àwọn tí n bẹ̀ ní Jùdià sá lọ sí àwọn òkè. Matteu 24:14–16.

A si gbòdò kọ̀kọ̀ wàásù ihinrere káàkiri gbogbo orílẹ̀-èdè. Sùgbón nígbà tí wọn bá mú yín lọ, tí wọn sì fi yín lé wọn lówó, ẹ̀ má ẹ̀ sàniyàn tẹ̀lẹ̀ nípa ohun tí ẹ̀ ó sọ, bẹ̀ẹ̀ ni ẹ̀ má ẹ̀ pẹ̀tẹ̀ ọ̀rọ̀ yín sàájú: sùgbón ohunkóhun tí a bá fi fún yín ní wákàtí nàà, ẹ̀yí ni kí ẹ̀ sọ: nítorí kí í ẹ̀ ẹ̀yin ni n sọ̀rọ̀, bí kò ẹ̀ Ẹ̀mí Mímò. Arákùnrin yóò sì ta arákùnrin rẹ̀ sílẹ̀ fún ikú, bàbá yóò sì ta ọ̀mọ̀ rẹ̀ sílẹ̀; àwọn ọ̀mọ̀ yóò sì dide sí àwọn ọ̀bí wọn, wọn yóò sì mú kí a pa wọn. A ó sì kóríra yín láàrín gbogbo ẹ̀niyàn nítorí orúkọ̀ mi: sùgbón ẹ̀ni tí yóò dúró tí tí dé ọ̀pin, ẹ̀ni nàà ni a ó gbàlà. Sùgbón nígbà tí ẹ̀ bá rí ohun iríra idahoro, tí Daniẹ̀lì wòlìi sọ nípa rẹ̀, ó dúró ní ibi tí kò ye, (jé kí ẹ̀ni tí n kà á lóye,) nígbà nàà, kí àwọn tí ó wà ní Judea sá lọ sí orí àwọn òkè. Máàkù 13:10–14.

Kí a tó mú àwọn àjàkálẹ̀ àisàn méje ikeyin nàà ẹ̀ sọrí ẹgbé ẹ̀niyàn méjì, ẹ̀yí tí í ẹ̀ imùṣe ikeyin àti pípé ti “àwọn ojọ̀ igbèsan,” a gbòdò wàásù ihinrere ijọba nàà, kí a sì kède rẹ̀ láàárín gbogbo orílẹ̀-èdè. A fi irántí ihinrere nàà fún àwọn orílẹ̀-èdè nígbà ọ̀fin Ojọ̀ Àikú tí n bọ̀ láipé ní Orílẹ̀-èdè Amèríkà, nígbà tí a gbé ẹgbèrún kan ó lé m̀erìnlélógójì ẹ̀niyàn nàà sòkè gẹ̀gẹ̀ bí àsiá. “Àwọn ojọ̀ igbèsan” dúró fún àkókò Idájọ̀ Aláṣe tí àgbèrè Bábílònì, ẹ̀yí tí ó bẹ̀rẹ̀ pèlú ọ̀fin Ojọ̀ Àikú ní Orílẹ̀-èdè Amèríkà, tí ó sì parí nígbà tí Míkàẹ̀lì bá dide, àkókò àánú ẹ̀niyàn sì dé ọ̀pin, tí a sì da ibínú Ọlórùn sílẹ̀ nínú àwọn àjàkálẹ̀ àisàn méje ikeyin.

Àkókò nàà ni “wákàtí” tí Máàkù sọ̀rọ̀ nípa rẹ̀, àti “wákàtí” “iṣẹ̀lẹ̀ ilẹ̀ nílá,” àti “wákàtí” tí àwọn ọ̀ba m̀ewàà fi fohùn sòkan láti fi ijọba keje wọn fún pàápà. Nígbà tí ọ̀kàn ẹ̀ni ikeyin bá ti gba ihin rere tí a ti kède fún gbogbo orílẹ̀-èdè, àkókò idánwò yóò parí, a ó sì tú ibínú Ọlórùn jáde láisi àánú. Àkókò nàà bẹ̀rẹ̀ pèlú ikède ihin rere nàà fún gbogbo orílẹ̀-èdè bí a ẹ̀ gbé àsiá nàà sòkè, ó sì parí nígbà tí ẹ̀ni ikeyin bá dáhùn sí ọ̀rọ̀ ihin rere tí a ti kède, tí a sì ti wàásù, tí a sì ti tẹ̀ jáde nípasẹ̀ àsiá nàà. Àkókò nàà ni “àwọn ojọ̀ ẹ̀san.”

Nínú iwé Lúùkù, orí kejilélógún, Jèsù n tọ̀ka sí itàn yẹn pèlú idánimò pípé, nítorí Ó n dá iran ikeyin nàà mò, ẹ̀yí tí kì yóò kú kí ibòwọ̀ Keji Rẹ̀ tó dé. Ó sọ àmì kan di mímò, ẹ̀yí tí a sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí iríra idahoro tí Dániẹ̀lì wòlìi sọ nípa rẹ̀. Àmì nàà ni nígbà tí iríra idahoro nàà bá dúró ní “ibi mímò,”

àti nígbà tí ó bá “dúró ní ibi tí kò yẹ kí ó dúró,” èyí sì tún jẹ nígbà tí a bá “fi àwọn ọmọ-ogun yí Jerúsálẹ̀mù ká.”

Nígbà tí Cestius fi àwọn ọmọ-ogun yí Jerúsálẹ̀mù ká ní ọdún 66, àwọn Kristẹ̀ni tí n gbé Jerúsálẹ̀mù sá kúrò ní ilú náà, Sister White sì fi hàn pé kò sí Kristẹ̀ni kan soṣo tí ó kú nígbà iparun náà, èyí tí ó wá parí ní ọdún 70. Cestius bèrè idóti kan, léyìn náà ó sì yò kúrò nínú rẹ̀ fún àwọn idí tí ó dàbí ẹ̀ni pé a kò mò, àwọn Kristẹ̀ni inú ilú náà sì sá lọ ní ibámu pẹ̀lú ikilò tí ó ní í ẹ̀ pẹ̀lú àmì náà. Ní ọdún 70, Titus parí iparun náà nípa dídá idóti mìíràn sílẹ̀ lẹ̀kẹ̀kan sí i. Idóti Cestius ni ibèrè ohun tí a n pè ní Ogun Àkókó láàárín àwọn Júù àti àwọn ará Róòmù, idóti àti iparun tí Titus ẹ̀ sì ni òpin Ogun Àkókó láàárín àwọn Júù àti àwọn ará Róòmù.

Gbogbo itàn náà pé ọdún mẹ́ta àtààbò; ó bèrè pẹ̀lú idóti, ó sì parí pẹ̀lú idóti, àti ní ibèrè rẹ̀ ni àmì kan wà fún àwọn èniyàn Ọ̀lórùn. Kristi fi itàn náà hàn gégé bí ojó igbèsan Ọ̀lórùn, èyí tí ó jẹ́ apá kan pátó tí Ó yẹ́ kí Ó fi dá mò nínú iṣẹ́-iránṣẹ́ Rẹ̀. Àwọn ojó wọnyí n sàpẹ̀rẹ́ idájó imúṣẹ́ lóri àgbèrè Romu, èyí tí ó bèrè ní òfin Ojọ-Àikú tí n bọ láipẹ́, tí ó sì parí nígbà tí àkókò àánú èniyàn bá ti dé òpin. Ní ibèrè idájó imúṣẹ́ àgbèrè Bábílónì, a gbé ọgórùn-ún kan àti m̀erìnlélógójì egbèrún sókè gégé bí àsíá, èyí tí í ẹ̀ àmì. Nígbà tí agbo mìrán ti Ọ̀lórùn bá rí àmì náà, wón gbodò sá jáde kúrò ní Bábílónì, ẹ̀ni tí iparun rẹ̀ jẹ́ àpẹ̀rẹ́ nípasẹ̀ iparun Jérúsálẹ̀mù.

A ó máa bá a lọ láti wo Lúùkù orí kẹ̀rìnlélógún nínú àpilẹ̀kọ́ tí ó kàn.